

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-177(4)/09

Warszawa, 18 listopada 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów** stanowisko wobec komisyjnego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela
(druk nr 2436).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Edukacji Narodowej do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rządu
wobec komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela
(druk nr 2436)

I. Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (druk nr 2436) przewiduje nowelizację art. 30a ustawy - Karta Nauczyciela (art. 1 projektu) w zakresie:

- 1) zmiany terminu, w którym organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego;
- 2) zmiany terminu, w którym między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego dzielona jest i wypłacana kwota różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku;
- 3) zmiany terminu, w którym organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela;
- 4) wprowadzenia zasady, że kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 3, nie jest uwzględniana jako składnik wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego;
- 5) określenia dla Ministra Edukacji Narodowej upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia określającego sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli, sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela i sposób podziału jednorazowego dodatku uzupełniającego.

II. Odnosząc się do propozycji zawartych w projekcie, uwzględniając argumenty przedstawione przez środowiska samorządowe, Rząd nie zgłasza zastrzeżeń do proponowanych zmian w zakresie terminów dotyczących:

- przeprowadzania analizy poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli,
- wypłacania nauczycielom jednorazowego dodatku uzupełniającego,

- sporządzania sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Pewne wątpliwości budzi jednak propozycja rozwiązania przewidzianego w art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela. Jednorazowy dodatek uzupełniający jest wypłacany w konsekwencji nieosiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wynika on z podziału kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela i jest ustalany proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela. Dodatek ten jest uzupełnieniem wydatków, jakie w danym roku powinny ponieść jednostki samorządu terytorialnego na wynagrodzenia nauczycieli w myśl art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela. Z tego względu Rząd podziela stanowisko, iż dodatek ten nie może być uwzględniany jako składnik poniesionych wydatków na wynagrodzenia przy ustalaniu kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela w roku następnym, w którym zostanie wypłacony. Biorąc jednak pod uwagę proponowaną treść przepisu art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, nasuwa się wątpliwość, czy istotnie wyraża on zasadę, o wprowadzenie której chodziło. W opinii Rządu, brzmienie art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela proponowane w omawianym projekcie w ogóle wyłącza uwzględnienie kwoty wypłaconej w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego jako składnika poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, ponieważ nie wskazuje, że wyłączenie dotyczy roku, w którym dodatek ten jest wypłacany. W ocenie Rządu, osiągnięcie zamierzonego celu regulacji jest możliwe poprzez odpowiednią zmianę projektowanego art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, a w konsekwencji rezygnację z wprowadzania w art. 30a ww. ustawy ustępu 6. Proponuje się doprecyzować przepis art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela tak, aby wynikało z niego, iż przy ustalaniu kwoty różnicy uwzględnia się wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela. W tym celu należy również doprecyzować art. 30a ust. 3 ww. ustawy. W świetle proponowanego brzmienia tych przepisów, kwota wypłacona w formie dodatku uzupełniającego nie byłaby uwzględniana przy ustalaniu kwoty różnicy w roku, w którym została wypłacona.

Propozycja nowego brzmienia art. 30a ust. 2 i 3 ustawy – Karta Nauczyciela:

„2. W przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych w danym roku.

3. Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego, ustalanego proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy.”

Proponuje się również wprowadzenie zmiany w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, w odniesieniu do pojęcia „średnioroczna liczba nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego”. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano na niejasność powyższego określenia, co rodzi trudności w prawidłowej realizacji przepisów art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela, jednak w projekcie ustawy nie przewidziano nowelizacji tego przepisu we wskazanym zakresie. Rząd podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu projektu i z tego względu proponuje zmianę art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela poprzez wprowadzenie pojęcia „średniorocznej liczby etatów nauczycieli” zamiast pojęcia „średniorocznej liczby nauczycieli”. Propozycja nowego brzmienia art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela uwzględniająca tę zmianę została przedstawiona powyżej.

Obecne brzmienie przepisu art. 30a ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela powoduje wątpliwości, czy obowiązek sporządzenia sprawozdania, przewidziany w powołanym przepisie, powstaje w sytuacji, gdy na poziomie jednostki samorządu terytorialnego nie wystąpiła różnica, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela. W celu jednoznacznego wskazania, że jednostki samorządu terytorialnego prowadzące szkoły zobowiązane są do sporządzania sprawozdań niezależnie od tego, czy taka różnica wystąpiła, czy też nie, proponuje się dodatkowo następującą zmianę brzmienia art. 30a ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela.

Propozycja nowego brzmienia art. 30a ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela:

„4. W terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2, o ile wystąpiła.”

Ponadto w odniesieniu do upoważnienia przewidzianego w projektowanym art. 30a ust. 7 ustawy – Karta Nauczyciela proponuje się doprecyzowanie – poprzez odesłanie do odpowiedniego przepisu – o jakie „średnie wynagrodzenia nauczycieli” chodzi, a także dodanie wytycznych dotyczących treści aktu wykonawczego. W ocenie Rządu, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powinien określać, w drodze rozporządzenia, również wzór formularza sprawozdawczego. W przypadku uwzględnienia zaproponowanej powyżej zmiany, polegającej na rezygnacji z dotychczasowej treści art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, upoważnienie do wydania rozporządzenia zawarte byłoby w art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela.

Propozycja nowego brzmienia art. 30a ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela:

„6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowania sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, oraz wzór formularza sprawozdawczego, w szczególności:

- 1) sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3;*
- 2) sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli;*
- 3) sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2,*
- uwzględniając okresy obowiązywania kwot bazowych dla nauczycieli określanych corocznie w ustawie budżetowej, okresy zatrudnienia, w których nauczyciele nie są wliczani do

średniorocznej struktury zatrudnienia, oraz zmiany wysokości wynagrodzeń i struktury zatrudnienia nauczycieli wynikające z uzyskiwania przez nich kolejnych stopni awansu zawodowego.”

Dotychczasowy ust. 7 byłby zbędny i powinien zostać skreślony.

Niezależnie od powyższego, Rząd wnosi o dokonanie zmiany w art. 2 omawianego projektu, polegającej na przedłużeniu przewidzianego w tym przepisie jednomiesięcznego terminu na wydanie rozporządzenia, o którym mowa w proponowanym art. 30a ust. 7 ustawy - Karta Nauczyciela. Wydanie rozporządzenia na podstawie nowego upoważnienia, przewidzianego w art. 30a ust. 7 Karty Nauczyciela w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy - jest nierealne. Trzeba bowiem mieć na względzie konieczność poddania projektu rozporządzenia procedurze uzgodnieniowej ze wszystkimi związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli, stosownie do dyspozycji art. 4 ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela. Na samo wyrażenie opinii związku zawodowe mają ustawowo zagwarantowany termin 30 dni. Trzeba podkreślić, że zakres podmiotowy konsultacji projektu rozporządzenia, wynikający z art. 4 ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela, jest szerszy niż wynikający z przepisów ustawy o związkach zawodowych, ponieważ obejmuje nie tylko związki reprezentatywne w rozumieniu tej ustawy, ale wszystkie związki zawodowe zrzeszające nauczycieli. Projekt wymaga również konsultacji z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W świetle powyższego proponuje się zmodyfikowanie dotychczasowego art. 3 omawianego projektu poprzez wprowadzenie dłuższego okresu *vacatio legis* dla projektowanego art. 30a ust. 7 ustawy - Karta Nauczyciela, zawierającego upoważnienie do wydania rozporządzenia. Realnym terminem wydania przedmiotowego rozporządzenia wydaje się dzień 1 sierpnia 2010 r. Przesunięcie terminu wejścia w życie projektowanego art. 30a ust. 7 ustawy - Karta Nauczyciela na dzień 1 sierpnia 2010 r. oznaczać będzie, że sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za rok 2009 byłyby sporządzane przez jednostki samorządu terytorialnego do dnia 10 lutego 2010 r. bezpośrednio na podstawie przepisów ustawowych. Projektowane rozporządzenie miałoby natomiast po raz pierwszy zastosowanie do sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za rok 2010, sporządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego do 10 lutego 2011 r.

Propozycja nowego brzmienia art. 2 projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 30a ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, który wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2010 r.”;

Dotychczasowy art. 3 projektu należałoby skreślić.

III. Rząd pozytywnie opiniuje komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (druk nr 2436), z uwzględnieniem poprawek, których wprowadzenie uważa za niezbędne.